

DEĞNEK

Eskimiş bir üniforma ve paslanmaya başlamış birkaç madalya ile birlikte, bırakıldığımız köşeden olan biteni izlemeye çabalıyorduk. Kalın perdelerden sızan loş bir ışığın aydınlattığı salonda, koltuklara yerleşmiş olan kadınları seyrediyor, bir yandan da okunan duaların arasından güçlükle seçilen hıçkırıklara, iç çekişlere kulak kabartıyorduk. Genişçe koltuğun ortasına oturmuş, her iki yanında, onu teselli etmeye çalışanlara aldırmandan bulduğumuz tarafa bakıyordu Aysel. Siyah başörtüsünün altında parlayan kanlı ve şiş bir çift göz, önüne çıkacak her şeyi delip geçecekmiş gibi kilitlenmişti bizlere. Dalgındı besbelli. O an neler hissettiğini istese kelimelere dökemezdi; fakat o gözler çok şey anlatıyordu elinde olmadan. Eskiye, sıkıntılı günleri ve belki de en çok pişmanlıkları hatırlatıyorduk ona. Solgun, çatlak dudaklarından bizden nefret ettiğini söylemesi gerekmiyordu. Yaşananlara en başından tanıklık etmiş olan bizler, onun için bir üzüntü ama daha çok kendisi için bir pişmanlık sembolüydük. Bilmediği bir şey var elbet burada. Benim ne düşündüğümü bilmiyor hiçbir zaman da bilemeyecek. Pişman olması gerekiyor, üzülmesi gerekiyor elbet. Keşke konuşabilseydim de “Siz yaptınız, siz neden oldunuz!” diye haykırabilseydim. O gözler de bunların farkında. Yakında kurtulmak isteyecektir bizden. Belki madalya ve üniforma kalırlar hatta salonda köşedeki camekana dizilmiş fotoğraflar ile ufak bir sergi bile oluşturabilirler. Misafirlige gelen eş dosta geçmişin kahramanca yaşanmış renkli yüzünü gösterir, gönülleri hoş tutmasını bilirler. Benim için böyle bir gelecek imkansız. Her bakış bende kayıpları hatırlayacak, üzüntüyle harmanlanmış bir pişmanlık duyacak. Başka türlü beklenemezdi zaten.

Tavandaki florasandan saçılan soğuk bir ışığın aydınlattığı beyaz duvarlar ve kesif bir ilaç kokusu... Doktor aksak adımlarla odaya benimle birlikte girdiğinde camın kenarındaki yatağında, turkuaz rengi hastane kıyafeti içinde, yorganı beline kadar çekmiş yatıyordu. Birkaç günlük sakalının altındaki çökmüş avrutları, kaslı kolları ve geniş omuzlarıyla bir tezat yaratıyordu. Doktor kapıyı yavaşça kapattı ve yatağa doğru ilerlemeye başladı. Attığı her adımda son günlerde sıklıkla kurmak zorunda olduğu cümleleri kafasında toparlamaya çalışır bir hali vardı. Beni yavaşça, yan taraftaki yatağın üzerine bırakıp yataktaki adama dönerek: “Sinan, konuşmamız lazım.” dedi. Bakışlar doktordan, solundaki yatağa doğru kaydı. Üzerimde, tüm olanları sorgulayan ve anlamaya çalışan bakışları hissedebiliyordum. Doktor, başka bir şey söylemeye çekiniyordu belli ki. Bir müddet sonra, bu duruma bir son verip odadan çıkıp gitmek istediği her hareketinden anlaşılan doktorun sesi çınlamaya başladı ufak odada: “Yapmak zorundaydık. Elimizden daha fazlası gelemezdi. Buraya getirildiğinde bacağın zaten paramparça olmuştu. Seni kurtarabilmek için bunu yapmaya mecburduk.” Doktor konuşmasını bitirdiğinde odayı derin bir sessizlik kaplamıştı. Doktor belli ki bir tepki bekliyordu. Biliyordum, bu konuşmayı ilk kez yapmıyordu. Sinir krizi geçirenler, hıçkırıklara boğulanlar... Kalıplaşmış bu cümlelerin karşılığı çoğunlukla iç parçalayan gözyaşlarıydı. Sinan ise tüm sakinliği ile hiçbir şey olmamış gibi beni incelemeye devam ediyordu. Belki de doktorun söylediklerini duymamıştı bile. Sadece bir an sol elinin yorganın altında bir şeyler aradığını farkettim. Boşluğu hissettiği zaman suratındaki o çarpılmış ifadeyi unutmak imkansız. Çok kısa bir an içindi bu. Doktor fark etmemişti. Ufak adımlarla kapıya doğru ilerlerken: “Ailenize haber vermek istemedik. Sizin söylemenizin daha uygun olacağını düşündük. Yarın istediğiniz zaman sizi taburcu edebiliriz.”

Eve ilk girişimizi hatırlıyorum. Zili çalarken elleri daha sıkı kavramıştı beni. Tüm ağırlığını hissedebiliyordum metalden ve plastikten yapılmış gövdemde. Garip geliyordu. İnsanların birbirlerini yok etmek için tasarladıkları tüfekler, mayınlar öte yandan neden oldukları kayıpları telafi etmek istercesine üretilmiş koltuk değnekleri, tekerlekli sandalyeler... Aslında her birimiz aynı maddelerden meydana geliyorduk, benzerdik birbirimize amaçlarımız dışında. Plastik dünyamda bu düşüncelere boğuşurken kapının aniden açılmasıyla irkilmekten kendimi alamadım. Karşımda, boyu benden en fazla iki parmak uzun bir oğlan çocuğu duruyordu. Heyecanla babasının yüzüne bakmış, sarılmak için öne atılmıştı. Sonrasında beni fark etmesiyle bakışları aşağı doğru kaymış, ister istemez irkilmişti yavrucak. Bilememişti ne yapacağını. Anlamaya çalışıyordu besbelli ne olduğunu

babasına. Bir an bulunduğu durumdan sıyrılmak istercesine “Anne!” diye bağıarak içeri kaçmış; gözden kaybolmuştu. Sinan kapıda kalakalmıştı öyle. İçeriden hızla kapıya doğru gelmekte olan terlik sesleri duyuluyordu. İlk kez o kapıda görmüştüm Aysel’i. Omuzlarına dökülen uzun sarı saçları ve çıkık elmacık kemikleri ile çok hoş gözüküyordu. Oğlu kadar dikkatli değildi gözleri. Uzun zamandır görmediği kocası aniden kapıda belirince kendisini tutamamış, boynuna atılmıştı Sinan’ın. O an ayaklarımın yerden kesildiğini hissettim. Üzerime binen iki kişilik yükü taşıyamamış, hep beraber yere yuvarlanmıştık. Aysel’in yüzünden şaşkınlık okunuyordu. Sinan’a bakınca bir şeylerin ters gittiğini anladı ve toparlanarak ayağa kalktığına düşmesinin nedenini farkettiler. Renginin uçtuğunu, o derin, siyah gözlerin yaşardığını görüyordum. Kocasına bakakalmıştı kapıda. En son bu kapıdan çıktığında tüm kadınları kendisine hayran bırakacak kadar heybetli bir görüntüsü vardı. Şimdi ise tek başına ayağa kalmaktan aciz birisiydi karşısındaki. Sinan iyi tanıyordu eşini. O derin gözlerin neler düşündüğünü, neler hissettiğini anlayabiliyordu. Hastaneden çıktığından beri ailesine kavuşmayı, belki de yarasına merhem olabilecek tek kişinin, eşinin yanına dönmeyi arzuluyordu. Aysel’in gözleri aksini söylüyordu oysa ki. Yıkıldığını görebiliyordum. Titrek bir sesle “Yardım eder misin?” diyebilirdi sakince. Sinan’ın koluna girerek kaldırdılar onu yerden. Sinan yavaşça uzanan elleri uzaklaştırdı kendisinden ve tekrar sarıldı bana. “Bundan sonrasını kendim gidebilirim, teşekkürler” diyerek Aysel’in ve oğlunun şaşkın bakışları arasında ağır ağır salona doğru ilerledi. Suratı önceden görmediğim ciddi ve endişeli bir hal almıştı. O an farketmiştim, bir şeyler kopmuştu içinde Sinan’ın. Eskisi gibi olmayacaktı artık.

İlk ay evden hiç çıkmamıştık dışarı. Hala bana alışamadığını biliyordum. Elinde olsa beni bir köşeye fırlatıp atmak istediğinden emindim. Genellikle televizyonun karşısında uyukluyor fazla hareket etmemeye çalışıyordu. Bütün gün evde sıkılıyor ama yine de kendisini dışarı çıkmaya hazır hissetmiyordu. Hava kararmaya yakın eve gelen oğlu ile dersleri hakkında konuşuyorlar ara sıra ise satranç oynuyorlardı. Emre’nin Sinan’a karşı davranışları günden güne değişmeye başlamıştı. Komşunun ufak oğlunu gönülsüzce eğlendirmeye çalışır gibi bir hali vardı. Aysel ise ilk karşılaşmalarından itibaren olabildiğince Sinan ile başbaşa kalmamaya çabalıyor, akşam yemeklerinden sonra yorgunluğunu bahane ederek odaya çekiliyordu. Anlayamıyordum, mutlulukları sınırsızca paylaşmakta sakınca görmeyen insan, zor zamanlarda neden bu derece bireyliğini ön plana çıkartıyordu? Parmaklardaki yüzükler bir sembol müydü sadece? “İyi günde, kötü günde” yeminleri koca bir yalandan mı ibaretti?

Bir sabah televizyonun gürültüsüyle uyandı aniden. Ağır ağır etrafına göz gezdirdi. Salonda uyuya kalmıştı. Kendi yatağında yatmayalı uzun zaman olmuştu. Bahar gelmiş, gökyüzünde parıldayan güneş tüm davetkarlığı ile onu çağırıyordu. Gülümsediğini farkettiler. Bir an istemsizce ayağa kalkmaya davranmasıyla gerisin geri koltuğa yığılması bir oldu. Kendisine güldü bu sefer. Yavaşça dün gece bıraktığı yerden beni aldı ve ayağa kalktı. Camın kenarına ilerleyerek dışarıyı seyretmeye başladı. Ne düşünüyordu bilmiyorum ama ellerindeki ufak titreşimleri hissedebiliyordum. Bir müddet sonra odasına doğru yöneldi. Bir ayı geçkin zamandır çıkartmadığı pijamalardan kurtularak en yeni pantolonunu ve gömleğini geçirdi üzerine. Kilo almış olmalıydı evde geçen zamanlarında. Pantolonu kapatması, giymesi kadar güç oldu. Ceketini de aldıktan sonra odadan çıktı ve kapının önünde duraksadı. Artık giymesi gereken tek bir ayakkabısı vardı. Herhalde hiç bu durumu fark etmemiş olacak ki, daha bir güçlü gülmeye başladı bu sefer. Ayakkabısının sağ çiftini ayağına geçirdikten sonra evden dışarı attı kendisini. Evet, onunla beraber ben de ilk kez evden çıkıyordum. Benim için de yeni bir deneyim olacaktı bu. Apartman kapısını açtıktan sonra bir an duraksadı ve derin derin temiz havayı ciğerlerine doldurdu. Ellerinden bana doğru yayılan kuvvetli kalp atışlarını hissedebiliyordum. Evin bulunduğu askeri lojmanın parkına doğru ilerlemeye başladık. Birkaç küçük kız çocuğu sıra halinde dizilmişler seksek oynuyorlardı. Çocukluk aşkıyla birlikte zaman geçirebilmek adına, erkeklerin tüm alaylarına rağmen iki taşın kale olduğu o kıran kırana geçen maçtan ayrılıp oynamıştı bir kere okulun bahçesinde. O zaman becermişti bu işi, şimdi neden olmasındı ki? Sonrasında, dışarıdan nasıl görüneceğini düşünerek kendi haline güldü birkaç dakika boyunca. Onu hiç bu kadar neşeli görmemiştim. Bir daha da göremeyecektim.

Eve geldiğimizde hava kararmaya başlamıştı. Kapıyı açtığımda mutfaktan Aysel'in sesi duyuldu: "Emre, sen misin?" Sinan yavaşça mutfığa doğru yönelerek: "Benim. Dışarıdaydım, çok güzel bir hava vardı, dayanamadım." dedi. Aysel şaşırarak gözüküyordu. Bir an: "Sen evde değil miydin? Ah, televizyonun sesini duymayınca anlamalıydım." Anlamamıştım ne demek istediğini. Nasıl farketmezdi kocasının evde olmadığını? Sinan da gariptir gözüküyordu. Son zamanlarda pek konuşmuyorlardı doğru; fakat kendisinin bu kadar köşeye atılmış olduğunu da düşünmemişti. "Ne demek istiyorsun Aysel, evde olmadığını farketmedin mi yoksa? Bu kadar mı uzaklaştık birbirimizden? Aysel elindeki bıçağı tezgaha bırakarak, "Beni suçlama Sinan. Çok değiştin o olaydan sonra. Eski günlerimizi arıyorum bende fakat çok farklısın artık. O kadar kendine döndün ki." Sinan ne diyeceğini bilemez bir haldeydi. Nasıl olur da Aysel onu suçlayabiliyordu bu şekilde? Elleri titriyordu, daha sıkı kavramaya başladı beni. Aniden sağ parçamı havaya kaldırarak, "Bunlar yüzünden mi Aysel, kendi başıma kendimi taşıyamamam yüzünden mi her şey. Bilerek, isteyerek gitmedim ben Allah'ın o dağlarına. Görevdi gittik. Biliyorsun bunu. O mayını da ben koymadım oraya. Anlamıyorsun değil mi?" Aysel uzun zamandır içinde biriken bir öfkeyle: "Anlamıyorum Sinan, anlayamıyorum! Oğlunun sana nasıl baktığını görmüyor musun? Evden çıkmayan, kendi dertlerine gömülmüş bir baba. Keşkelerle olmuyor biliyorum ama dayanamıyorum artık Sinan senin bu hallerine. Asıl sen bizi bir kenara fırlatıp attın, farkında değil misin bunun?" Sinan'ın titremesinden altımdaki yerin kaydığını hissediyordum. Ayakta tutmalıydım onu, daha sıkı sarıldım soğuk, beyaz taş zemine. Aniden Sinan arkasını döndü ve hala açık olan kapıdan dışarı fırladı; asansöre attı kendini. Lambanın soluk ışığı altında aynadaki yüzünü incelemeye başladı. Nefret ediyordu bu surattan, karşısındaki bu bedenden. Haklıydı belki de Aysel. O sebep olmuştu tüm bu mutsuzluklara, kopukluklara. Zemin kata indiğinde merdiven boşluğundan Aysel'in "Sinan, Sinan!" diye feryatları duyuluyordu. Umursamadan çıktı apartmandan dışarı. Kaçar gibi bir hali vardı. O kadar sert yükleniyordu ki bana, bükülmeme ramak kalmıştı. Otobüs durağına geldiğinde tedirgin olmaya başlamıştım. Ne vardı aklında Sinan?

Öğlen gökyüzünde parıldayan güneş kaybolmuş, hava yer yer gri bulutlar ile kapanmaya başlamıştı. Otobüs durağına yanaştığında, büyük bir kalabalık birbirini ezmesine kapıya yükleniyordu. İş çıkışı plazalardan dışarı taşan güruh bir an önce evlerine ulaşmaya çabalıyordu. Onları bekleyen birileri vardı muhakkak. Sıra bize geldiğinde basamakları çıkmak bir hayli güç oldu. Görünürde oturacak boş yer yoktu anlaşılın. Arka taraflara ilerlemeye çekiniyordu. Ön koltuklarda oturan bir genç gözüne ilişti. Çantasının köşeli şişkinliğine ve yaşına bakılırsa üniversite öğrencisi olmalıydı. Elindeki telefona gömülmüş hızlı hızlı hareket ediyordu parmakları. Bir an başını kaldırdı, ağır ağır Sinan'ı baştan aşağı süzdü ve tekrar oyunda kaldığı yere geri döndü. Yanında oturan teyzenin ayıplayan bakışlarını farkettiler Sinan. Bir şey söylemeyecekti elbet. Her ne kadar yorgun hissetse de kendini iki duraklık mesafeyi oturmada gidebilirdi. Beşiktaş'ta otobüsten indiğinde hava iyice kapanmış, ince bir yağmur başlamıştı. Üsküdar motorlarının kalktığı iskelenin karşısındaki çay bahçesine doğru yöneldi. Aniden iskelenin köşesindeki büfenin önünde durdu ve bir paket sigara istedi büfeciden. Çay bahçesinde boş bir masa bulup yerleştiğinde hızla paketi açmaya koyuldu. Çaycının bıraktığı tavşan kanı çaydan bir yudum alarak ilk sigarasını yaktı paketle birlikte aldığı kibrit ile. Derin bir nefes verdikten sonra ince bir yağmurun ıslattığı sahil hattından geçen insanları ve karşısında boylu boyunca uzanan denizi seyre daldı.

Ne kadar oturduk orada emin değilim; fakat çay bahçesinden ayrılırken yağmur hızlanmış, sahildeki kalabalık dağılmıştı. Saat geç olmalı, Barbaros'a çıkan otobüsler ışıklarını kapatmış boş geçiyorlardı. Ağır ağır yürümeye başladık. Bulvara geldiğimizde, sağ elini havaya kaldırdığını gördüm. Okkalı bir küfür savurdu kendisine. İstanbul'un bahar havasına neden aldanmıştı ki? Çevresine karşı her daim sakinliğini koruyan Sinan'ın bu hareketini yadırgamıştım açıkçası. Sonradan, bugün yaşadıklarının ona fazla geldiğini düşündüm. Dolu geçen onlarca taksinin ardından, eski bir araba yanaştı yanımıza. Sinan tam ön kapıyı açmaya yeltenirken, taksicinin başı açılan camda gösterdi kendisini. Baygın bakışları, uzun sakalı ve sağ parmağındaki siyah yüzük ile tedirgin edici bir görüntüsü vardı. "Ne tarafa gideceksin abi?" "Balmumcu tarafına çıkacağım. Askeri lojmanların girişinde bıraksan kafi" Taksicinin suratı asıldı bir an. Ardından:"Kusura bakma

abi. Ters kalıyor orası bana, hem yakın mesafe. Götürdüğüme değmez. Durağa yetişmeliyim şimdi, patron kızacak yoksa.” Sinan titremeye başlamıştı. İçine işleyen yağmurdan mı sinirinden mi anlayamıyordum. Sinan cevap vermeye çalıştığı an taksici aniden gaza bastı ve bulvardan yukarı doğru yola koyuldu. Arkasından bakakalmıştı Sinan. Evet, emindim. Yağmur değildi zangır zangır titremesine neden olan. Aniden bulvardan yukarı doğru tırmanmaya başladı. Eskiden koşar adım çıktığını düşündüğüm bu yokuşu benimle birlikte de aşabileceğine inanıyordu anlaşılan. Evin önüne geldiğimizde sırlıklam olmuş, yorgunluktan bitmiş bir hali vardı. Etrafta kimseler kalmamıştı. Kim neden dışarıda dursundu ki bu yağmur altında? Asansörden çıkıp evin kapısını açtı ve içeri girdi. Koridor karanlıktı.

Saat gece yarısını geçeli çok olmuştu. Uyumuş olmalıydılar. Bütün gün bir şey yemediğini fark etti. Dolaptan çıkarttiklarına bakılırsa, televizyon karşısında gecelerinin değışilmez parçası olan kaşarlı tost, ayran menüsü hazırlanıyordu. Uyuyamıyordu başka türlü. Malzemeleri hazırlayıp makinaya yerleştirdikten sonra üzerini değıştirip kurulanmak için odaya doğru ilerledi. Sessiz olmaya çabalıyordu; fakat benim eskimeye yüz tutmuş ayaklarımın gıcirtısına engel olamıyordu. Aysel'i uyandırmaktan çekiniyordu anlaşılan. Seviyordu onu, biliyorum. Ne kadar kavga ederlerse etsinler, biliyordu ki o her zaman yanında olacaktı. Her şey yoluna girecekti elbet. Zaman her daim en kuvvetli ilaç değil miydi? Gülümsemeye başladı yeniden bunları düşündükçe. Odada çıt çıkmıyordu. Olabildiğince yavaş bir şekilde dolabın kapağını açtı ve bir havluyla birlikte pijamalarını aldı. Giyinmek için ucuna oturduğu yatakta yalnız olduğunu fark etti bir an. Kalkıp ışığı açtığında yatağı hiç bozulmamış bir şekilde buldu. Aysel gitmişti. Hızla çıktı odadan. Düşmemek için duvara tutunması gerekmişti. Yandaki odanın kapısını hiç düşünmeden açtı hızla. Emre'de yoktu. Salona ilerledi bu sefer. Işıkları açtığında, akşamüstü evden çıktığı haliyle buldu salonu. Tam çıkarken, masanın üzerindeki parlak bir cisim dikkatini çekti. Masaya yaklaştığında hiç olmadığı kadar sert sıklmaya başladı beni. Taşınmaktan yorulmuş altın bir yüzük ve bir kağıt parçası... Salondan ayrılırken, kağıt bir tüy gibi süzülerek halının üzerine konmakla meşguldü. Çıldırılmış gibiydi, allak bullak olmuştu. Kendi kendine söylendiğini duyabiliyordum. Suratındaki o ifade, acı çeken, çarpık, ürkütücü bir gülümseme. Yatağın yanındaki komodinin çekmecesini açtı titreyen elleriyle. Bir bez parçası çıkarttı, yavaşça yatağı oturdu. Bir müddet hiçbir şey yapmadan bekledi, nefes alışverişi düzelmişti. Sakinleştğini düşünmüştüm. Yanılmışım. Sakin bir şekilde bezi açtı. Ne yapmaya çalıştığını, metalin soğuk parıltısını gördüğümde anladım. Gözleri duvardaki tatil fotoğraflarından yavaşça bacağına doğru kayd. Bir an ayaklarımın yerden kesildiğini hissettim. Duvara çarpıp yere düşmüş olmalıyım. Ne yaptığını göremiyordum buradan, görmem de gerekmiyordu zaten; hıçkırıkları ve iç çekişleri duyuluyordu rahatlıkla. Aniden bir patlamayla irkildim. Sonrası derin, kuru bir sessizlik...

Kimse masum değil, biliyorum.